

Омельчук В.А.,
д.ю.н., проф., професор кафедри безпеки та правоохоронної
діяльності

Західноукраїнський національний університет,

Освіцімська Х.
студентка групи ПД-33,
юридичного факультету,
Західноукраїнський національний університет

ПРОТИДІЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ЯК ОДИН ІЗ КЛЮЧОВИХ ВИКЛИКІВ ТА ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ В МЕЖАХ ЇЇ ПОВНОВАЖЕНЬ

Домашнє насильство - є однією з найгостріших соціальних проблем сучасності, яка грубо порушує основоположні права людини та завдає шкоди фізичному і психічному здоров'ю постраждалих осіб. У зв'язку з цим питання запобігання та реагування на такі випадки посідає одне з провідних місць у діяльності правоохоронних органів України. Правові засади у цій сфері визначає Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», який встановлює організаційно-правову основу державної політики щодо захисту постраждалих осіб, а також регламентує функції Національної поліції з урахуванням міжнародних стандартів у цій галузі. Згідно зі статтею 10 вищезгаданого Закону, поліцейські органи уповноважені здійснювати низку заходів, спрямованих на протидію домашньому насильству.

До основних їх повноважень належать:

- виявлення випадків домашнього насильства та оперативне реагування на них;

- прийняття і розгляд звернень від громадян, зокрема повідомлень, отриманих через спеціалізовані телефонні лінії;
- надання постраждалим особам інформації про їхні права та можливості отримання соціальних послуг;
- винесення термінових заборонних приписів щодо осіб, які вчинили насильство;
- постановка кривдників на профілактичний облік та здійснення з ними індивідуальної профілактичної роботи;
- контроль за виконанням спеціальних заходів, передбачених законодавством;
- координація дій із іншими суб'єктами, що беруть участь у системі запобігання домашньому насильству.

На практиці цю роботу реалізують дільничні офіцери поліції, поліцейські офіцери громад, представники ювенальної превенції, підрозділи патрульної поліції та групи реагування. Їхня діяльність охоплює не лише негайне реагування на факти насильства, а й систематичну профілактичну роботу з кривдниками та допомогу особам, які стали жертвами. У разі реальної загрози життю чи здоров'ю постраждалого працівники поліції мають право без рішення суду увійти до помешкання з метою негайного припинення акту насильства. Таким чином, протидія домашньому насильству є надзвичайно важливою частиною діяльності поліції. Наділена широкими повноваженнями, Національна поліція України має змогу оперативно реагувати, захищати постраждалих і проводити необхідну профілактику.

Проте подальше вдосконалення законодавчої бази та системи підготовки поліцейських фахівців залишається критично важливим для підвищення ефективності цих заходів і забезпечення належного рівня прав людини в Україні. Водночас, варто відзначити, що ефективна протидія домашньому насильству потребує не лише належного

нормативно-правового забезпечення та реагування з боку правоохоронних органів, а й налагодженої міжвідомчої співпраці. Важливою є участь органів соціального захисту, закладів охорони здоров'я, освіти, центрів надання безоплатної правової допомоги, а також громадських організацій, які здійснюють підтримку та реабілітацію постраждалих.

Значну роль у запобіганні насильству відіграє також інформування населення про можливості отримання допомоги, підвищення рівня правової обізнаності громадян та формування в суспільстві нульової толерантності до будь-яких проявів жорстокості в родині. В цьому контексті важливим є впровадження програм з правового виховання, психологічної підтримки, а також розвиток служб підтримки постраждалих — притулків, кризових кімнат, консультативних центрів. З урахуванням міжнародного досвіду, забезпечення системного та комплексного підходу до протидії домашньому насильству дозволить значно знизити кількість таких правопорушень, зміцнити правопорядок і водночас сприятиме розвитку правової держави, у якій життя, гідність і безпека кожної людини є найвищою соціальною цінністю.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#top>

2. Кримінальний кодекс України. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#top>

3. Національна поліція України. Методичні рекомендації з питань реагування на факти домашнього насильства: [офіц. вид.]. К.: МВС України, 2020. 32 с.

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення . URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>